

Ontwikkeldriehoek

Beschrijving volgsysteem Jonge Kind

Juli 2023

een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Verantwoording

2023 SLO, Amersfoort

Mits de bron wordt vermeld, is het toegestaan zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren en/of verspreiden en om afgeleid materiaal te maken dat op deze uitgave is gebaseerd.

Informatie

SLO

Postbus 502, 3800 AM Amersfoort

Telefoon (033) 4840 840

Internet: <http://jongekind.slo.nl>

E-mail: primaironderwijs@slo.nl

Inleiding

Volgsysteem Jonge Kind

Om de ontwikkeling van peuters en kleuters te volgen, te stimuleren en te registreren zijn er diverse volgsystemen op de markt. Deze kindvolgsystemen kunnen pedagogisch medewerkers en leerkrachten helpen bij het maken van inhoudelijk verantwoorde keuzes in het aanbod aan het jonge kind. Een aanbod dat zowel passend is voor kinderen met een achterstand als voor kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Beschrijving van volgsysteem Jonge Kind

Sinds 2013 maakt SLO van veelgebruikte volgsystemen voor jonge kinderen beschrijvingen. SLO geeft met deze beschrijving een objectief beeld van het kindvolgsysteem.

Beschrijvingsformat

Een beschrijving wordt gemaakt aan de hand van een format met dezelfde onderdelen. Daar waar informatie van de uitgever wordt aangehaald wordt dat tussen aanhalingstekens geplaatst. De beschrijving wordt, nadat deze is voorgelegd aan de uitgever, weergegeven en gepresenteerd op de website Jonge Kind van SLO (<http://jongekind.slo.nl>).

Ontwikkeldriehoek

Beschrijving

Titel	<i>Ontwikkeldriehoek (Piramide)</i>
Auteur(s)	Gerreke Gierveld, Brenda van Rijn
Uitgever	Piramide Nederland, De Rolf Groep
Jaar van uitgave	2023
Doelgroep	Pedagogisch medewerkers in kinderopvang en leerkrachten in groep 1 en 2
Samenstelling van het volgsysteem	De Ontwikkeldriehoek is een geïntegreerd onderdeel in de Piramide-app. Onderdelen in de ontwikkeldriehoek: <ul style="list-style-type: none"> • Evalueren van aanbod • Meespelen • Piva voor kinderen (Piramide vaardigheden) • Kinddossier/ontwikkeloverzicht • Groepsdossier • Piva voor professionals (Piramide vaardigheden)
Doorgaande lijn	Het digitale volgsysteem kan gebruikt worden voor kinderen van 0 tot 7 jaar.
Uitgangspunten en doelstellingen van het volgsysteem	Elk kind heeft recht op goede educatie en onderwijs. Doelen van het werken met de ontwikkeldriehoek: <ul style="list-style-type: none"> • ontwikkeling stimuleren en kansen pakken • aansluiten op de zone van de naaste ontwikkeling • rijk aanbod kunnen uitvoeren • differentiatie niveau in de groep bepalen • extra zorgbehoeften signaleren Dit gebeurt door handelingsgericht, cyclisch werken met authentiek en systematisch evalueren en reageren.
Korte beschrijving van visie op het jonge kind zoals aangegeven in het volgsysteem	'Een jong kind ontwikkelt zich holistisch, met hart, hoofd en handen. Dit zijn de domeinen emotioneel, cognitief en fysiek. Binnen deze drie domeinen bevinden zich de verschillende ontwikkelingsgebieden. In al deze gebieden signaleer je voortgang van ontwikkeling van een kind. De Ontwikkeldriehoek brengt de

	ontwikkelingsgroei van een kind op deze domeinen in kaart.'
Inhoud	<p>De Ontwikkeldriehoek richt zich op de volgende ontwikkelingsgebieden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cognitieve domein <ul style="list-style-type: none"> • Taalontwikkeling • Ontwikkeling van waarnemen, denken en rekenen • Oriëntatie op ruimte, tijd en wereldverkenning • Digitale geletterdheid 2. Emotionele domein <ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijkheidsontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling 3. Fysieke domein: <ul style="list-style-type: none"> • Motorische ontwikkeling • Kunstzinnige ontwikkeling
Aspecten taalontwikkeling	Taalontwikkeling: Mondelinge communicatie (o.a. woordenschat, begrijpend luisteren, spelen met en reflectie op taal, vertellen en presteren), Ontluikende en beginnende geletterdheid
Aspecten rekenontwikkeling	<p>Ontwikkeling van waarnemen, denken en rekenen: Waarnemen en vergelijken (o.a. classificeren, seriëren, meten), denken en rekenen (o.a. structurerend tellen en rekenen, getalsymbolen)</p> <p>Oriëntatie op ruimte, tijd en wereldverkenning: ruimte (o.a. oriënteren in de ruimte, ruimtelijke inrichting), tijd (o.a. tijd meten en beleven)</p>
Aspecten sociaal-emotionele ontwikkeling	Persoonlijkheidsontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling (o.a. welbevinden, betrokkenheid, zelfredzaamheid, autonomie, spelwerkgedrag, weerbaarheid)
Aspecten bewegingsonderwijs	Motorische ontwikkeling (bewegingsonderwijs, sensomotoriek en schrijfvoorwaarden)
Werkwijze	<p>Met de ontwikkeldriehoek worden de kinderen gevolgd op twee manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De authentieke evaluatie: dagelijkse evaluatie van spelsituatie en activiteiten (eerste laag) en het meespelen en observeren (tweede laag).

	<ul style="list-style-type: none"> • De systematische evaluatie: een halfjaarlijkse signalering in Piva voor kinderen (Piramide voor kinderen) <p>Bij de authentieke evaluatie wordt in de eerste laag het aanbod geëvalueerd op hoofdlijnen (onderdeel evalueren van aanbod). Bij een uitgevoerde activiteit kan aangegeven worden of:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het aanbod is uitgevoerd zonder dat er bijzonderheden waren of • er een ontwikkelingssignaal was dat een risico kan zijn en/of • er een positief ontwikkelingssignaal te zien was. <p>In de tweede laag worden observaties gedaan tijdens het meespeelmoment (1x per kind per project) (onderdeel meespelen). De resultaten hiervan worden aan de hand van de meespeelfasen verkennen, verbinden en verrijken kort beschreven in de app.</p> <p>Bij de systematische evaluatie (onderdeel Piva voor kinderen), die 2x per jaar plaatsvindt, wordt een kind gevolgd op zeven ontwikkelingsgebieden. Per gebied is een aantal vaardigheden beschikbaar, gekoppeld aan de leeftijd van het kind. Per vaardigheid kan aangegeven worden of de vaardigheid al dan niet beheerst wordt.</p> <p>Alle gegevens worden individueel per kind opgeslagen in het actuele ontwikkeloverzicht. Op basis van de analyse uit de authentieke en systematische evaluatie (evaluatie, meespelen en de Piva voor kinderen) bepaalt de pedagogisch medewerker of leerkracht het differentiatieniveau van het kind.</p> <p>Aan de hand van alle evaluatiegegevens in het groepsoverzicht analyseert en bepaalt de pedagogisch medewerker of leerkracht het basisaanbod en de differentiatie (aanbod voor tutorkinderen en pientere kinderen).</p> <p>Uiteindelijk kunnen de evaluaties ook in verband gebracht worden met de eigen ontwikkeling van de professional in de Piva voor professionals.</p>
<p>Aanwijzingen voor registratie</p>	<p>Bij de authentieke evaluatie in de eerste laag, klik je kort aan welke optie je van toepassing vindt (1 van 3). Bij evaluaties in de tweede laag kun je in de app</p>

	<p>met enkele woorden/zinnen invoeren wat je hebt gezien (tweede laag: meespelen: beschrijven in eigen woorden).</p> <p>In de systematische evaluatie kan per vaardigheid gescoord worden of deze vaardigheid beheerst/aanwezig is, of dat deze in ontwikkeling is.</p>
Aanwijzingen voor hulp bij gesignaleerde problemen	<p>De resultaten van zowel de authentieke als de systematische evaluatie helpen bij het bepalen van het educatieve aanbod van het kind. Als een kind risico loopt wordt aangeraden om extra steun te geven in de vorm van preventieve tutoring. Als een kind een voorsprong heeft kan het een verdiepend aanbod krijgen (pieter aanbod).</p>
Opmerkingen	<p>Piramide, waar de Ontwikkeldriehoek deel van uitmaakt, is opgenomen in de databank Effectieve Jeugdinterventies van het NJi (2023) als effectief volgens de eerste aanwijzingen.</p>